

**COUNCIL OF
THE EUROPEAN UNION**

Brussels, 11 November 2005

14281/05

COPEN	176
EJN	58
EUROJUST	78

NOTE

From : Cyprus Delegation
To : Delegations
Subject : Decisions of Supreme Courts and Constitutional Courts concerning the European Arrest Warrant

Delegations will find, for their information, in Annex A a summary of a decision of the Supreme Court of the Republic of Cyprus concerning the fact that Cyprus will not be in a position to execute European Arrest Warrants against Cypriot nationals until its Constitution has been changed, and in Annex B the full text of the Decision.

**Decision of the Supreme Court of the Republic of Cyprus with regard to
the Framework Decision on the European Arrest Warrant**

On 7 November 2005, the Supreme Court of Cyprus has taken a significant decision with regard to the implementation and enforcement of the Framework Decision on European Arrest Warrant.

The Supreme Court of the Republic of Cyprus upheld the decision of a District Court in an appeal brought before it by the Attorney General against that decision which concluded that the arrest of a Cypriot national and his surrender to the United Kingdom's judicial authorities on the basis of a European arrest warrant, cannot be effected, as the national law transposing the Framework Decision into the domestic legal order is unconstitutional. The Constitution of Cyprus prohibits the extradition of Cypriot nationals to any other country.

The two main arguments submitted by the Attorney General in the appeal, namely that the European arrest warrant procedures are not identical and do not amount to extradition procedures and, that, in any case the principle of the supremacy of Community law over the domestic legislation of the Member States should apply *mutatis mutandis* with regard to the law of the European Union, were rejected by the Court with the following reasoning:

- a. even though the nature of the European arrest warrant was discussed, mainly through references to the decision of the Polish Supreme Court on the same matter, the Court decided that irrespective of its nature and whether that amounts to extradition or not, it could not find an appropriate legal basis in the Constitution justifying the arrest of a Cypriot national for the purpose of surrendering him/her to the competent judicial authorities of another Member State on the basis of a European arrest warrant. The reasons justifying the arrest of persons are exhaustively enumerated in the Constitution and none of them may be interpreted as allowing the arrest and surrender of Cypriot nationals to another member state. It could not therefore interpret national law in conformity with the law of the European Union.

- b. Framework decisions issued on the basis of Article 34 of the Treaty on European Union, are not directly effective. The expected results which are binding on the Member States, may be achieved only through transposition “with the appropriate legitimate procedures existing in each Member State”. According to the Court, this has not been done in Cyprus, as the provisions of the relevant legislation transposing the framework decision on the European arrest warrant are in conflict with the provisions of the Constitution. With this reasoning, the Court concludes, even though not explicitly, that framework decisions may not be considered superior to the Constitution.

Following the decision of the Supreme Court and taking into account the consequences this entails for the fulfillment of the obligations of the Republic of Cyprus under the Treaty on European Union, the Government has decided to proceed with the submission to the House of Representatives of a proposal for the amendment of the Constitution.

In the meantime and until the Constitution is amended, the Cypriot competent authorities will not be in a position to execute any European arrest warrants issued by the competent authorities of other Member states, against Cypriot nationals.

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Πολιτική Έφεση Αρ.294/2005.)

7 Νοεμβρίου, 2005.

[Χρ. Αρτεμίδης, Π., Π. Αρτέμης, Γ. Κωνσταντινίδης, Φρ. Νικολαΐδης, Γ. Νικολάου, Μ.
Κρονίδης, Τ. Ηλιάδης, Α. Κραμβής, Ρ. Γαβριηλίδης, Δ. Χατζηχαμπής,
Ε. Παπαδοπούλου, Μ. Φωτίου, Μ. Νικολάτος, Δ/στές]

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσείων,

και
ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ,

Εφεσιβλήτου.

*κ.Π.Κληρίδης – Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με κα.Ε.Λοϊζίδου –
Ανώτερη Δικηγόρο της Δημοκρατίας, κ.Κ.Λυκούργο – Ανώτερο Νομικό
Λειτουργό, κα.Μ.Σπηλιωτοπούλου – Δικηγόρο της Δημοκρατίας και
κα.Ν.Χαραλαμπίδου – Νομική Λειτουργό, για την Εφεσείουσα.
κ.Ρ.Ερωτοκρίτου, κ.Α.Αργυρού και κ.Α.Κυπρίζογλου, για τον Εφεσιβλήτο.
Εφεσίβλητος παρών.*

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Π.: Στις 13.6.02 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε Απόφαση-Πλαίσιο με την οποία υιοθετείται η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και καθορίζεται η διαδικασία παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών προσώπων τα οποία προσπαθούν να διαφύγουν της δικαιοσύνης όταν έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα ή υπόπτων για αξιόποινες πράξεις. Η Απόφαση-Πλαίσιο δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 18.7.2002.

Οι σκοποί της Απόφασης-Πλαίσιο και η αιτιολογία λήψης της περιέχονται σε 14 παραγράφους που προηγούνται της έναρξης των ουσιαστικών της άρθρων. Για μια ενδιαφέρουσα και εμπειριστατωμένη νομική μελέτη της πορείας που οδήγησε στην Απόφαση-Πλαίσιο παραπέμπουμε στη μελέτη των **Susie Alegre and Marisa Leaf «Mutual Recognition in European Judicial Cooperation: A Step Too Far Too Soon?» Case Study-the European Arrest Warrant**, δημοσιευμένο στο European Law Journal, vol.10, 2.3.2004 σελ.200-217. Η Απόφαση-Πλαίσιο έχει υπογραφεί και από τα 25 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένης και της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η χώρα μας, επιθυμούσα να εντάξει την Απόφαση-Πλαίσιο στο νομικό μας σύστημα, θέσπισε, δια του εκ του συντάγματος αρμοδίου οργάνου, της Βουλής των Αντιπροσώπων, τον περί Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης και των Διαδικασιών Παράδοσης Εκζητούμενων μεταξύ των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης Νόμο του 2004, Ν.133(1)/2004 (στα επόμενα ο Νόμος). Στο Νόμο αυτό υιοθετούνται, αναπαράγονται στην ουσία, όλα τα άρθρα της Απόφασης-Πλαίσιο.

Η πρώτη αίτηση, με την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία επεδίωξε να εφαρμοστούν οι πρόνοιες του Νόμου, επί Πολίτη της Δημοκρατίας, έτυχε να καταχωριστεί και εκδικαστεί από δικαστή του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού. Η αίτηση αφορούσε την παράδοση του εκζητούμενου Κώστα Κωνσταντίνου, εφεσίβλητου, στις δικαστικές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, όπου εκκρεμεί ποινική δίωξη εναντίον του αναφορικά με αδικήματα συνωμοσίας για εξαπάτηση του δημόσιου ταμείου, που διαπράχθηκαν, σύμφωνα με τα υποστηρικτικά έγγραφα της αιτούσας χώρας, μεταξύ 1.5.97 και 30.10.98.

Νωρίτερα, στις 17.9.2005, εκδόθηκε εναντίον του εκζητούμενου ένταλμα σύλληψης από Ανώτερο Επαρχιακό Δικαστή, ο οποίος είχε ικανοποιηθεί πως συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις που θέτει ο Νόμος. Είναι δεκτό από τη Δημοκρατία πως ο εκζητούμενος είναι πολίτης του Ηνωμένου Βασιλείου αλλά και της Κυπριακής Δημοκρατίας, κατέχει δε διαβατήριο της χώρας μας με αριθμό C203270. Ο εκζητούμενος δήλωσε στο Δικαστήριο πως δεν συγκατατίθετο στην παράδοση του, και ως εκ τούτου ορίστηκε ημερομηνία ακρόασης της αίτησης. Κατά την έναρξη της συζήτησης ηγέρθη από το δικηγόρο του εκζητούμενου ένα νομικό σημείο το οποίο εξετάστηκε ως προκαταρκτικό, γιατί αν γινόταν επ'αυτού δεκτή η εισήγηση του δικηγόρου, τότε η αίτηση της Δημοκρατίας θα κατέρρεε.

Το επίμαχο νομικό σημείο διατυπώθηκε από το δικηγόρο του εκζητούμενου στην εισήγηση που ακολουθεί: Η Απόφαση-Πλαίσιο δεσμεύει τη Δημοκρατία να την εφαρμόσει για να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα σ'αυτή. Επαφίεται όμως η επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους. Να σημειώσουμε, προτού προχωρήσουμε με την εισήγηση του δικηγόρου, πως η θέση αυτή είναι αποδεκτή και από το Γενικό Εισαγγελέα. Δεν πρόκειται λοιπόν για περίπτωση ευρωπαϊκής πρόνοιας με άμεσο αποτέλεσμα στο εθνικό δίκαιο. Εξάλλου η εισήγηση δεν βασίζεται σε επιχειρηματολογία, αλλά στο λεκτικό του ίδιου του άρθρου 34(2)(β) στον Τίτλο VI της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορά την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, που λέγει τα εξής:

«Το Συμβούλιο λαμβάνει μέτρα και προωθεί, με τις κατάλληλες μορφές και διαδικασίες, όπως ορίζονται στον παρόντα Τίτλο, τη συνεργασία η οποία συμβάλλει στην επιδίωξη των στόχων της Ένωσης. Προς το σκοπό αυτό, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρωτοβουλίας οποιουδήποτε κράτους μέλους ή της Επιτροπής το Συμβούλιο μπορεί:

(β) να υιοθετεί αποφάσεις-πλαίσιο με σκοπό την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών. Οι αποφάσεις-πλαίσιο δεσμεύουν τα κράτη μέλη ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα αλλά αφήνουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών την επιλογή του τύπου και των μέσων. Δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα.»

Υπενθυμίζουμε και το άρθρο 249 της Συνθήκης σε σχέση κυρίως με τις οδηγίες, με τις οποίες, όπως επεσήμανε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση **Maria Pupino C-105/03 16.6.05**, οι Αποφάσεις-Πλαίσιο προσομοιάζουν. Το άρθρο έχει ως εξής:

«Προς εκπλήρωση των καθηκόντων τους και σύμφωνα με την παρούσα Συνθήκη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από κοινού με το Συμβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή εκδίδουν κανονισμούς και οδηγίες, λαμβάνουν αποφάσεις και διατυπώνουν συστάσεις ή γνώμες.

Ο κανονισμός έχει γενική ισχύ. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.»

Πρόεκυψε, επομένως, το ερώτημα κατά πόσο με τη θέσπιση του Νόμου επετεύχθη συνωδά και τω Συντάγματι το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, δηλαδή η εισαγωγή στο δικό μας νομικό καθεστώς των προνοιών της Απόφασης-Πλαίσιο.

Η επιχειρηματολογία του δικηγόρου του εκζητούμενου ήταν πρωτοδίκως, και ενώπιον μας, πως ο Νόμος είναι αντισυνταγματικός γιατί είναι αντίθετος με τις διατάξεις του Άρθρου 11.2(στ) του Συντάγματος, που διαλαμβάνουν τα πιο κάτω:

«11.2 ουδείς στερείται της ελευθερίας αυτού ή μη ότε και όπως ο νόμος ορίζει εις τας περιπτώσεις:

.....

(στ) συλλήψεως ή κρατήσεως ατόμου προς παρεμπόδισιν της άνευ αδείας εισόδου εις το έδαφος της Δημοκρατίας ή αλλοδαπού καθ'ου εγένοντο ενέργειαι προς τον σκοπόν απελάσεως ή εκδόσεως.»

(Η υπογράμμιση μας γίνεται για να επισημανθεί η ουσία της επίμαχης πρόνοιας.)

Η θέσπιση του Νόμου, συνεχίζει η εισηγήση του δικηγόρου, δεν πέτυχε την εφαρμογή της Απόφασης-Πλαίσιο. Ο τρόπος και μέθοδος που υιοθετήθηκαν δεν τελεσφόρησαν, εφόσον ο Νόμος είναι αντίθετος με τις πιο πάνω διατάξεις του Συντάγματος.

Η σκέψη της Δικαστού, αφού προηγουμένως παρέθεσε τα γεγονότα της αίτησης και τις εκατέρωθεν εισηγήσεις, είναι απλή. Κατέληξε πως η έκδοση, που επιτρέπεται στο Άρθρο 11.2(στ) του Συντάγματος, περιορίζεται αποκλειστικά σε αλλοδαπούς. Ο εκζητούμενος είναι μεν Πολίτης του Ηνωμένου Βασιλείου αλλά ταυτόχρονα και της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εφαρμόζοντας δε τη σκέψη, και κατάληξη, στην απόφαση **Γεωργίου και Διευθυντή των Κεντρικών Φυλακών (1991)1 Α.Α.Δ. 814**, έκρινε πως η επίδικη αίτηση για παράδοση του εκζητούμενου στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορούσε να προωθηθεί, και ως εκ τούτου την απέρριψε. Ο Νόμος, που υιοθέτησε την Απόφαση-Πλαίσιο για το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης, δεν μπορούσε να εφαρμοστεί, εφόσον στο Σύνταγμα μας υπάρχουν οι σχετικές διατάξεις του άρθρου 11, τις οποίες παραθέτουμε πιο πάνω.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας καταχώρισε αμέσως έφεση εναντίον της πρωτόδικης απόφασης. Το Ανώτατο Δικαστήριο, ενόψει του άκρως σημαντικού ζητήματος που εγείρεται σ' αυτή, και αποδεχόμενο αίτημα του Γενικού Εισαγγελέα, συνεδρίασε, για να το εξετάσει σε Πλήρη Ολομέλεια. Να σημειώσουμε από την αρχή πως είχαμε ευπρόσδεκτη βοήθεια από το Γενικό Εισαγγελέα και την ομάδα δικηγόρων που εμφανίζονταν μαζί του, καθώς επίσης και από το δικηγόρο του εκζητούμενου-εφεσίβλητου.

Είναι η θέση του Γενικού Εισαγγελέα πως η πρωτόδικη απόφαση είναι εσφαλμένη, για δύο βασικά λόγους, που τίθενται διαζευκτικά. Η επιχειρηματολογία του, που αφορά στον πρώτο λόγο, που είναι και ο σημαντικότερος, στηρίζεται στο αξίωμα, όπως ο ίδιος το προβάλλει, πως το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπερισχύει έναντι του δικαίου όλων των κρατών μελών της Ένωσης. Εφόσον η Δημοκρατία, συνεχίζει η εισήγηση, με το Νόμο που θέσπισε η Βουλή των Αντιπροσώπων υιοθέτησε τις πρόνοιες της Απόφασης-Πλαίσιο, καθώς ήταν υποχρέωση της ως υπογράψασα την Απόφαση-Πλαίσιο, το ευρωπαϊκό δίκαιο, όπως εκφράζεται στο Νόμο, υπερισχύει των προνοιών του Συντάγματος. Η δεύτερη εισήγηση, που τέθηκε διαζευκτικά, είναι πως οι πρόνοιες του Νόμου μπορούν να εφαρμοστούν με τέτοια ερμηνεία ώστε να εναρμονίζονται με τις διατάξεις του Άρθρου 11 του Συντάγματος, ιδιαίτερα της παραγράφου 2(γ). Υπέβαλε, επί τούτου, και είναι ορθό, πως αν η δεύτερη εισήγηση ευσταθήσει, δεν χρειάζεται να εξεταστεί η πρώτη.

Ο δικηγόρος του εκζητούμενου υποστήριξε την πρωτόδικη απόφαση. Η επιχειρηματολογία του συνοψίζεται στη θέση πως, η πολιτεία, εφόσον ήθελε, ως ήταν η υποχρέωση της, να εισαγάγει στο νομικό μας σύστημα την Απόφαση Πλαίσιο, θα έπρεπε τούτο να γίνει με καθόλα νόμιμο τρόπο. Δεν επετεύχθη ο σκοπός, γιατί οι πρόνοιες του Νόμου βρίσκονται σε πλήρη αντίθεση με τις διατάξεις του Άρθρου 11.2(στ) του Συντάγματος.

Τα Δικαστήρια μερικών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν επιληφθεί του ζητήματος της έκδοσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης σε αιτήσεις που είχαν ενώπιον τους. Αναφορά σ'αυτές τις αποφάσεις είναι χρήσιμη και βοηθητική. Στην υπόθεση **Αριθμός 591/2005, 8.3.2005**, ο Άρειος Πάγος επικύρωσε απόφαση του Συμβουλίου Εφετών Κρήτης για την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εναντίον Έλληνα Πολίτη, για να παραδοθεί στις ισπανικές δικαστικές αρχές. Ηγέρθη ενώπιον του Δικαστηρίου το νομικό ερώτημα κατά πόσο υπήρχε αντίθεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, εφόσον ο εκκαλών ήταν Υπήκοος Έλληνας, προς οιαδήποτε διάταξη του Συντάγματος και ιδιαίτερα προς εκείνες του Άρθρου 5 παράγραφοι 2 και 4. Το Δικαστήριο έκρινε πως δεν υπήρχε τέτοια αντίθεση. Όταν διαβάσει κανείς το ισχύον σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας διαπιστώνει πως δεν υπάρχει οποιαδήποτε διάταξη που να διασφαλίζει τη μη έκδοση ή παράδοση πολίτη της χώρας σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημασία όμως έχει το γεγονός πως ο Άρειος Πάγος προχώρησε και εξέτασε το νομικό ερώτημα, προτού καταλήξει στην τελική κρίση πως η έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης δεν προσέκρουε σε οποιαδήποτε διάταξη του συντάγματος της χώρας. Την ίδια προσέγγιση, αλλά με διαφορετική κατάληξη, υιοθέτησε και το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο της Πολωνίας, που συνεδρίασε εν Ολομελεία, επί σχετικού νομικού ερωτήματος που παραπέμφθηκε σ'αυτό από άλλο δικαστήριο της χώρας. Βλ. **Απόφαση 27.4.2005, P1/05**. Το Δικαστήριο απεφάνθη πως ο νόμος που θεσπίστηκε, και

με τον οποίο εισήχθη το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, βρισκόταν σε αντίθεση με πρόνοια του συντάγματος που απαγόρευε την έκδοση Πολωνών Πολιτών σε άλλη χώρα. Το Δικαστήριο έκρινε, ως εκ τούτου, πως δεν μπορούσε να εκτελεστεί το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Σύμφωνα όμως με ρητή πρόνοια στο σύνταγμα της χώρας, το Δικαστήριο ανέστειλε το διατακτικό της απόφασης του για 18 μήνες, ώστε να δοθεί χρόνος στο νομοθετικό σώμα να απαλείψει ή να τροποποιήσει τη σχετική πρόνοια του συντάγματος βάσει της οποίας απαγορευόταν η έκδοση Πολωνού Πολίτη. Το δικαστήριο της Πολωνίας συζητά στην απόφαση και το θέμα κατά πόσο η έκδοση φυγοδίκου, όπως είναι γνωστή στις διεθνείς συμβάσεις, έχει παρόμοια νομική υπόσταση με τη σύλληψη και παράδοση προσώπου με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Καταλήγει δε στην απόφαση πως είναι παρόμοιας νομικής υπόστασης. Παραθέτουμε πιο κάτω το ενδιαφέρον επί της ουσίας απόσπασμα από τη σχετική απόφαση.

Παράγραφοι 6, 7 και 8

“6. The code does not contain any norm stating *expressis verbis* that the transfer of a person prosecuted on the basis of an EAW from the territory of the Republic of Poland shall also apply in respect of Polish citizens. Such a norm should, however, be derived from Article 607t para 1, read in conjunction with Article 607p, of the CPC, which does not include the prosecuted person’s possession of Polish citizenship as one of the enumerated prerequisites for obligatory refusal to execute an EAW.

Whilst the obligation to implement secondary European Union law, including framework decisions adopted within the Union's Third Pillar (cf. Article 32 of the Treaty on the European Union, as amended by the Amsterdam Treaty), has its basis in Article 9 of the Constitution of the Republic of Poland, the fact that a domestic statute was enacted for the purpose of implementing secondary EU law does not *per se* guarantee the substantive conformity of this statute with the norms of the Constitution.

The obligation to interpret domestic law in a manner sympathetic to EU law (so as to comply with EU law) has its limits. In particular, it stems from the jurisprudence of the Court of Justice of the European Communities (ECJ) that EU secondary legislation may not independently (in the absence of appropriate amendments in domestic legislation) worsen an individual's situation, especially as regards the sphere of criminal liability. It is beyond doubt that the surrender of a person prosecuted on the basis of an EAW, in order to conduct a criminal prosecution against them in respect of an act which, according to Polish law, does not constitute a criminal offence, must worsen the situation of the suspect."

Σε μετάφραση:

«Ο Κώδικας δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε διάταξη η οποία να καθορίζει ρητώς ότι η μεταφορά από το έδαφος της Δημοκρατίας της Πολωνίας ενός προσώπου, εναντίον του οποίου εκδόθηκε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, θα ισχύει και για πολωνούς πολίτες. Τέτοια πρόνοια θα έπρεπε να διελαμβάνετο στο άρθρο 607t, παρ, 1, σε συσχέτισμό με το άρθρο 607p, του Κώδικα περί Ποινικής Δικονομίας, το οποίο, όμως, δεν απαριθμεί ως προαπαιτούμενο για υποχρεωτική άρνηση εκτέλεσης του ΕΕΣ, την κατοχή Πολωνικής υπηκοότητας, από το διωκόμενο πρόσωπο.

Παρόλο που η υποχρέωση εφαρμογής παράγωγου δικαίου, περιλαμβανόμενων και αποφάσεων-πλαισίων που υιοθετούνται εντός του τρίτου πυλώνα της ένωσης (άρθρο 32 της συνθήκης της ευρωπαϊκής ένωσης όπως τροποποιήθηκε από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ), βασίζεται στο άρθρο 9 του Πολωνικού Συντάγματος, η θέσπιση ημεδαπού δικαίου για την υιοθέτηση δευτερογενούς Ευρωπαϊκής νομοθεσίας, δεν διασφαλίζει *per se* ουσιώδη συμμόρφωση του νόμου με τις πρόνοιες του Συντάγματος.

Υπάρχουν όρια στην υποχρέωση ερμηνείας της εσωτερικής νομοθεσίας με τρόπο ώστε να συνάδει με το ευρωπαϊκό δίκαιο. Συγκεκριμένα, προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) ότι Δευτερογενές Ευρωπαϊκό Δίκαιο δεν μπορεί από μόνο του (στην απουσία κατάλληλων τροποποιήσεων της εσωτερικής νομοθεσίας) να χειροτερεύει τη θέση ενός ατόμου, ειδικότερα όσον αφορά τον τομέα της ποινικής ευθύνης. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η παράδοση ενός προσώπου εναντίον του οποίου εκδόθηκε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης προς το σκοπό ποινικής δίωξης του αναφορικά με πράξη η οποία, σύμφωνα με το πολωνικό δίκαιο, δεν συνιστά ποινικό αδίκημα, χειροτερεύει τη θέση του ύποπτου.»

Το Δεύτερο Τμήμα του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας, εξέδωσε επίσης απόφαση επί αιτήσεως για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης: βλ. **Απόφαση 18 Ιουλίου 2005 – 2 B. v R. 2236/04**. Απέρριψε δε το ένταλμα γιατί έκρινε πως παραβιαζόταν άρθρο του Βασικού Νόμου, όπως αναφέρεται στην απόφαση, γιατί οι πρόνοιες του νόμου, με τον οποίο εισήχθη στο νομικό καθεστώς της Γερμανίας το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, δεν λάμβανε επαρκώς υπόψη, και επομένως δεν συνήδε, με τις απαραίτητες προϋποθέσεις του πιο πάνω άρθρου.

Σημειώνουμε τέλος την απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας της Γαλλίας, σύμφωνα με την οποία η πρακτική που υπήρχε στη χώρα να μην εκδίδονται πολίτες της δεν βασιζόταν σε οποιαδήποτε συνταγματική υποχρέωση, και ως εκ τούτου κρίθηκε πως δεν χρειαζόταν τροποποίηση του γαλλικού συντάγματος για να εφαρμοστούν οι πρόνοιες της Απόφασης-Πλαίσιο. Παραπέμπουμε πάλιν στην εργασία των **Susie Alegre and Marisa Leaf** στο περιοδικό **European Law Journal**, που αναφέρουμε πιο πάνω. (Βλ. σελ. 340 και επόμενα). Το Συμβούλιο της Επικρατείας της Γαλλίας έκρινε, όπως και το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο της Πολωνίας, πως η έκδοση είναι νομικά παρόμοια κατάσταση όπως και η παράδοση που προβλέπεται με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης.

Ο Γενικός Εισαγγελέας υπέβαλε πως το Δικαστήριο μας δεν πρέπει να ακολουθήσει την απόφαση του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου της Πολωνίας ή, όπως συνάγεται, όποια άλλη απόφαση προς την ίδια κατεύθυνση, όπως του Συμβουλίου της Επικρατείας της Γαλλίας, αναφορικά με το κατά πόσο η νομική υπόσταση της έκδοσης, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 11.2(στ) του Συντάγματος μας, είναι η ίδια με αυτή της παράδοσης όπως διαλαμβάνεται στο Πλαίσιο-Απόφασης και του Νόμου. Ο ίδιος εισηγείται πως το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει ως βασικό στοιχείο την παράδοση

του εκζητούμενου και όχι την έκδοση του στο αιτούν κράτος. Αναφέρθηκε δε σε έκταση στις λεπτομέρειες της Απόφασης-Πλαίσιο και του Νόμου.

Η πιο πάνω εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα έγινε για να προωθήσει τη θέση πως ο Νόμος μπορεί να ερμηνευθεί και εφαρμοστεί σε αρμονία με το Άρθρο 11.2(γ) του Συντάγματος, που λέει:

“ΑΡΘΡΟΝ 11

1.

2. Ουδείς στερείται της ελευθερίας αυτού, ει μη ότε και όπως ο νόμος ορίζει εις τας περιπτώσεις:

(α)

(β)

(γ) συλλήψεως ή κρατήσεως ατόμου ενεργουμένης προς τον σκοπόν προσαγωγής αυτού ενώπιον της αρμοδίας κατά νόμον αρχής επί τη ευλόγω υπονοία ότι διέπραξεν αδίκημα ή οσάκις η σύλληψις ή κράτησις θεωρηθεί ευλόγως αναγκαία προς παρεμπόδισιν διαπράξεως αδικήματος ή αποδράσεως μετά την διάπραξιν αυτού.»

Έχουμε τη γνώμη πως ανεξάρτητα από το αν η έκδοση προσώπου, όπως διαλαμβάνεται στο Άρθρο 11.2(στ) του Συντάγματος μας, έχει ή μη την ίδια νομική έννοια με την παράδοση που προβλέπεται στην Απόφαση-Πλαίσιο και το Νόμο, η θέση του Γενικού Εισαγγελέα είναι εσφαλμένη για ένα βασικό λόγο. Το πιο πάνω άρθρο καθορίζει εξαντλητικά τους λόγους για τους οποίους μπορεί να γίνει σύλληψη, ή σύλληψη για σκοπούς διαδικασίας έκδοσης. Σύλληψη, για τους σκοπούς του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης δεν είναι μέσα στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο Άρθρο. Εξάλλου, και η

σύλληψη που επιτρέπεται σύμφωνα με το (γ) της παραγράφου 2 του Άρθρου 11, γίνεται για τους σκοπούς που ειδικά προβλέπονται στην παράγραφο αυτή, και συμπληρώνονται στις πρόνοιες των παραγράφων 4, 5 και 6 του Άρθρου 11, στις οποίες προνοείται η γνωστή διαδικασία, με την υποχρέωση προσαγωγής του συλληφθέντα ενώπιον του Δικαστηρίου για την έκδοση διαταγής κράτησης.

Στην απόφαση **Γεωργίου**, που αναφέρεται πιο πάνω, κρίθηκε πως η διαδικασία έκδοσης φυγοδίκου, που προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία αφορά μόνο στους αλλοδαπούς. Για τον Κύπριο Πολίτη ρητά απαγορεύεται η έκδοση, ενόψει των προνοιών του Άρθρου 11.2(στ) του Συντάγματος. Στην απόφαση **Γεωργίου** γίνεται αναφορά και στην υπόθεση ***In Re The Attorney-General of the Republic and Andreas Costas Afamis 1 R.S.C.C. 121***, όπου εξετάστηκε πανομοιότυπο ζήτημα, και το τότε Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο κατέληξε στο ίδιο αποτέλεσμα.

Μένει, επομένως, να συζητηθεί το κύριο και σημαντικό ερώτημα που εγείρεται στην υπόθεση, η εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα πως ο Νόμος, που εισήγαγε στο νομικό σύστημα της χώρας μας το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, υπερισχύει του συντάγματος και πρέπει, κατά συνέπεια, να εφαρμοστεί.

Η απάντηση στο ερώτημα έχει ήδη δοθεί με αυτά που είπαμε πιο πάνω. Η Απόφαση Πλαίσιο αφήνει στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη μέθοδο και τον τρόπο επίτευξης του σκοπού της Απόφασης-Πλαίσιο, που μολονότι αυτή είναι υποχρεωτική, εντούτοις δεν αποκτά άμεσο αποτέλεσμα. Μόνο με την κατάλληλη νόμιμη διαδικασία, που ισχύει σε κάθε κράτος μέλος, ο σκοπός της Απόφασης-Πλαίσιο μεταφέρεται στο ισχύον Δίκαιο. Αυτό δεν έχει γίνει στη χώρα μας με το Νόμο, εφόσον οι πρόνοιες του είναι αντίθετες με τις διατάξεις του συντάγματος, στις οποίες έγινε συνεχής αναφορά πιο πάνω.

Γνωρίζουμε την πάγια και ευθυγραμμισμένη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σύμφωνα με την οποία το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπερισχύει έναντι του δικαίου των χωρών κρατών μελών. Εκτιμούμε τη νομολογία αυτή, και μάλιστα με σεβασμό λέγουμε πως δεν μπορούσε να ήταν διαφορετική, γιατί αν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν συμμορφώνονταν με τις υποχρεώσεις τους, όπως απορρέουν από τη Συνθήκη που υπέγραψαν, αυτή θα κατέρρεε. Αναφερθήκαμε ήδη στην υπόθεση **María Pupino** που συζητήθηκε ενώπιον τμήματος μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και αφορούσε αίτηση για την έκδοση προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 35 Ε.Ε. Το Δικαστήριο αναφέρθηκε στο δεσμευτικό χαρακτήρα των Αποφάσεων-Πλαίσιο, τις οποίες προσομοίωσε με τις Οδηγίες, και την υποχρέωση σύμφωνης ερμηνείας τους από τα κράτη μέλη. Προχωρεί μάλιστα το Δικαστήριο και δίδει σχετικές κατευθυντήριες γραμμές προς τα εθνικά Δικαστήρια, όπου στην παράγραφο 48 της απόφασης διαβάζουμε τα εξής:

48. Όπως μας τόνισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 40 των προτάσεών της, δεν είναι πρόδηλο στην κύρια υπόθεση ότι είναι αδύνατη η ερμηνεία του εθνικού δικαίου σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο. Στον εθνικό δικαστή εναπόκειται να εξακριβώσει κατά πόσον είναι δυνατή, στην κύρια υπόθεση, η σύμφωνη ερμηνεία του εθνικού δικαίου του.»

Έχουμε υποδείξει πως, ενόψει της συνταγματικής διάταξης που παραθέτουμε και συζητούμε πιο πάνω, δεν προσφέρεται καμιά ερμηνεία του Νόμου που θέσπισε η Βουλή των Αντιπροσώπων ώστε να επικρατήσουν οι διατάξεις του, και να τεθεί σε εφαρμογή σε σχέση με Πολίτη της Δημοκρατίας.

Για τους λόγους που εξηγήσαμε κρίνουμε πως η κατάληξη της πρωτόδικης δικοστού είναι ορθή. Η έφεση απορρίπτεται.

Χρ. Αρτεμίδης, Π.

Π. Αρτέμης, Δ.

Γ. Κωνσταντινίδης, Δ.

Φρ. Νικολαΐδης, Δ.

Γ. Νικολάου, Δ.

Μ. Κρονίδης, Δ.

Τ. Ηλιάδης, Δ.

Α. Κραμβής, Δ.

Ρ. Γαβριηλίδης, Δ.

Δ. Χατζηχαμπής, Δ.

Ε. Παπαδοπούλου, Δ.

Μ. Φωτίου, Δ.

Μ. Νικολάτος, Δ.